

CASPAR BARLÆUS (TER KOLVEN, WASSENAAR)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS (GENNEP)
[28 JULI 1641]
2801

Antwoord op Huygens' brief van 3 juli 1641 (**2761**).

Samenvatting: Barlæus stuurt Huygens zijn herziene reactie op Huygens' *Orgelgebruyck*.

Bijlagen: de oorspronkelijke versie van Barlæus aan Huygens, 26 februari 1641 (**2657**); de herziene versie van Barlæus aan Huygens, 26 februari 1641 (**2657A**).

Datering: De brief is ongedateerd, maar is (a) het antwoord op Huygens' brief van 3 juli 1641 (**2761**); (b) vóór 1 augustus 1641 geschreven; (c) op zondag geschreven (zie brief). Het genoemde tijdvak omvat drie zondagen: 14, 21 en 28 juli. 14 juli is te snel na de ontvangst van Huygens' brief en bovendien nog niet in de hondsdagen (ca. 20 juli tot 20 augustus). Barlæus verliet op zaterdag 20 juli 1641 Amsterdam om met Hooft Wickevoort op te zoeken op het buiten Ter Kolven bij Wassenaar, van Pieter Martenszoon Hoefijser (Hooft aan Wickevoort, 1 juli 1641 (Tricht 3, nr. 1075, pp. 358-360), Barlæus aan Huygens, 9 juli 1641 (Worp 3, nr. 2770, pp. 191-192), Hooft aan Barlæus, 18 juli 1641 (Tricht 3, nr. 1077, pp. 362-363)). Zondag 21 juli, direkt na aankomst lijkt te vroeg voor deze brief. Bovendien werd het rond 22-25 juli duidelijk dat de overgave van Gennep aanstaande was, hetgeen Barlæus' opmerking daarover aan het einde van de brief zou verklaren. (De overgave vond op 30 juli inderdaad plaats.) We dateren de brief daarom op 28 juli, waardoor de plaats in de volgorde van Worp ongewijzigd kan blijven.

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 37, map Barlæus aan Huygens III, nr. 147: brief (dubbelvel, 20x30 cm, a*d; autograaf).

—Barlæus, *Epistolarum liber* (Barlæus 1657), <<<<<<<<<<<

Vroegere uitgaven: Vloten 4, pp. 303-304: volledig.

—Worp 3, nr. 2801, pp. 207-208: volledig.

Namen: Govert Brasser; Frederik Hendrik; Jacob de Gheyn; Leonora Hellemans; Pieter Martenszoon Hoefijser; Pieter Corneliszoon Hooft; Christiaan Huygens; Constantijn Huygens jr.; Praxiteles; Pythagoras; Gerardus Vossius; Joachim van Wickevoort; Zeuxis.

Plaats: Amsterdam.

Titel: *Orgelgebruyck*.

Opmerkingen: De brief komt voor in *Epistolarum liber* (Barlæus 1657). naar bron <<< Nagaan of Barlæus brief aan Wickevoort van 2 augustus 1641 van belang is (Vloten 4, pp. 347-348).

Transcriptie

Nobilissimo viro Domino Constantino Hugenio, Equiti, Zulechemi Domino, et Celsissimo Principi à Consiliis et Secretis.

Gennepam.

Nobilissimo viro Constantino Hugenio, Equiti, etc., Casparus Barlæus salutem plurimam dicit.

Nobilissime Hugeni,

Redit ad te epistola mea, antehac missa. Castigavi illam, ut sine offensa legi possit ab Aäronis filiis. Dominum Vossium officii sui monui. Scribet tibi vir undequaque doctissimus in idem argumentum. Ego, quia per ferias caniculares manumissus sum è pistrino meo et fistucatis paludibus, Wassenariæ jam vivo in prædio quæstoris Hoefijser, ubi hospite fruor iucundissimo et humanissimo, Domino Vicofortio. Hujus culinæ ægritudo tum et

pestis. Fabis et pisis pascor, leguminibus flatulentis et lascivis, ob quam causam abhorrui ab iis puto castissimum Pythagoram.

Adest mihi nobilissimus Hoofdius cum lectissima conjuge, ut trigam factamus amicorum lepidissimorum. Si adesses quartus, cubica esset amicitiae nostrae et voluptatum forma, et immobilis prorsus. Heri dentes commodavimus Thesaurario Brassero. Die Jovis, qui crastinus est, ad fercula Turcica nos vocavit Legatus Hagâ. Nihil moror, dummodo Mahumetismum non sapiant condimenta. Nolim enim ego miscellaneam istam fidem mihi in succum et sanguinem verti. Filiis tuis scripsi, Constantino carmine, Christiano epistolâ. Cras illos invisam. Legi, quae in obitum Jacobi Geynii scripsisti graviter et ingeniosè, etiam in Gennepam. Eidem Geinio hoc distichon meum suspenderunt in Trajectino templo amici:

Praxitelem Xeusinque duplex discriminat urna,
Hic unâ Xeusis Praxitelesque jacent.

Gennepam ut Princeps expugnet ante Calendas Sextiles, meâ interest. Vale, vir præstantissime et amicissime. Salutant te Hoofdius et Vicofortius, qui spumanti tibi patera à longè propinant. Wassenariae, in prædio Ter Kolven.

Vertaling

Aan de heer Constantijn Huygens, ridder, heer van Zuilichem, raad en secretaris van Zijne Hoogheid de prins,
te Gennep.

Caspar Barlaeus groet de edele heer Constantijn Huygens.

Edele heer Huygens,

Mijn ¹brief, eertijds aan u gezonden, keert naar u ²terug; ik heb hem gekuist zodat hij verder zonder aanstoot kan worden gelezen door de zonen van Aäron. Ik heb de heer [Gerardus] Vossius aan zijn plicht herinnerd. Deze veelzijdige, geleerde heer zal u schrijven over hetzelfde onderwerp. Omdat ik vanwege de hondsdagfeesten vrijgelaten ben uit mijn tredmolen en mijn geheide ³moerassen, verblijf ik nu op het ⁴landgoed van de rekenmeester [Pieter Martenszoon] Hoefijser, waarbij ik de aangename en beschaafde gastvrijheid geniet van de heer [Joachim] van Wickevoort. Ik ben het verdriet en de pest van deze keuken. Ik doe mij te goed aan bonen en erwten, luchtige en dartele groenten, om welke redenen de sobere Pythagoras, naar ik denk, ze wel zal hebben verafschuwd. Ook de edele [heer Pieter Corneliszoon] Hooft is hier met zijn charmante ⁵echtgenote, zodat wij een driespan van geestige vrienden vormen. Als u daarbij de vierde zou zijn, zouden onze vriendschap en onze liefhebberijen een kwartet vormen, dat niet verder hoeft te worden uitgebreid. Gisteren hebben wij de maaltijd genoten bij de thesaurier [Govert] Brassier. Voor maandag, morgen dus, heeft de ⁶gezant te Den Haag ons tot de Turkse dis genood. Ik heb er echt zin in, als de specerijen maar niet naar het Mohammedanisme smaken; ik zou immers niet willen dat dit geloof bijgemengd zou worden in mijn sap en mijn bloed. Ik heb uw zonen geschreven, Constantijn [jr.] een gedicht, Christiaan een brief. Morgen zal ik hen opzoeken. Ik heb

1. Barlaeus aan Huygens, 26 februari 1641 (2657).

2. Barlaeus aan Huygens, 26 februari 1641, gereviseerde versie (2657A).

3. Amsterdam.

4. Ter Kolven, bij Wassenaar.

5. Leonora Hellemans.

6. Joachim van Wickevoort.

gelezen wat u, ernstig en vernuftig, ⁷over de dood van Jacob de Gheyn hebt geschreven, en ⁸over Gennep. Voor dezelfde De Gheyn hebben vrienden dit distichon van mij opgehangen in de kerk van Utrecht.

De dubbele urn scheidt Praxiteles en Zeuxis.
Hier liggen Praxiteles en Zeuxis tesamen.

Het is mij eraan gelegen dat de ⁹prins Gennep inneemt vóór 1 augustus. Vaarwel, edele heer en vriend. Ook Hooft en Wickevoort groeten u, die u in uw woede van verre toedrinken. Wassenaar, op het landgoed Ter Kolven.

7. Huygens, 'Epitaphium Jacobi Geinii', 24 juni 1641 (Gedichten 3, p. 160).

8. Huygens, 'In obsidionem arcis Gennepæ', 7 juli 1641 (Gedichten 3, p. 161).

9. Frederik Hendrik.